

Gruppe 7:**Antropologiske tilnærminger til prekært og uformelt arbeid****The precarity of care work as a sign of a 'care crisis' in the Norwegian welfare state?**

Anette Fagertun, Førstemanuensis, Senter for omsorgsforskning, Høgskulen på Vestlandet
anette.fagertun@hvl.no

Care is relational and social and embedded in specific socio-historical cultural and institutional arrangements and contexts. Thus, care is political. Care is also work - formal and informal, paid and unpaid, recognized and unrecognized, and care work is globally dominated by women. Thus, care is gendered female. In the Nordic welfare state care work is both part of the public welfare services as well as of the division of labour in society (see Fraser, 2022; Dowling, 2022). Care work in the municipal healthcare sector in Norway is organized through a flexible mode of labor, part-time and zero-hour employment is the norm, something which produces precarious labor situations. Thus, care as labor is 'classed'. There is an increasing political attention to care in the wake of the greying of society, and lately care has become the subject for large welfare reforms (Dahl & Hansen, 2021; Fagertun, 2021; Isaksen & Näre, 2022). Fraser (2022) has coined the current situation in late capitalist welfare states as a 'care crisis' which fundamentally is a crisis in the capitalist social order caused by the inherent contradiction between social reproduction and production where "...capital accords carework little if any value, is unconcerned to replenish it, and seeks to avoid paying for it insofar as it can" (Fraser, 2022: 144). Based on fieldwork in the municipal healthcare services, and in document analysis of social policy, this paper discusses the articulation of a care crisis in Norway. Informed by perspectives from feminist political economy and economic and political anthropology, the paper argues that the emerging crisis in care is entangled with the misrecognition of care work something which is indicated through its institutional standing, its (re)production as precarious labor and by its 'unseen' and silenced form.

Prekære tilknytninger til arbeidslivet: Kvinner med minoritetsbakgrunn i det norske arbeidsliv

Amanda Tallis, Stipendiat, Senter for omsorgsforskning, HVL/Institutt for sosialantropologi, Universitetet i Bergen, amanda.miriam.tallis@hvl.no

I dette paperutkastet undersøker jeg arbeidserfaringer til kvinner med minoritetsbakgrunn som er bosatt i en by på Vestlandet i Norge. Paperet bygger på et utdrag data fra mitt feltarbeid i et kommunalt arbeidstreningstiltak. Noen av kvinnene har jeg også fulgt utenfor tiltaket (etter avsluttet program). Tiltaket skal bidra til at deltakerne får språkpraktisering og kunnskap om det norske arbeidsliv, og potensielt hjelpe dem ut i videre jobb etter endt praksisperiode. De fleste kvinnene har kommet til Norge som flyktninger eller via familiegjenforening. I dette paperet fokuserer jeg på kvinnenes erfaringer knyttet til arbeidslivet, hovedsakelig knyttet til erfaringer med arbeids- og/eller språkpraksis. Språk- og arbeidspraksis er i hovedsak et kvalifiseringstiltak som skal bidra til at de som deltar i det får kjennskap til det norske arbeidslivet. I tillegg skal praksis bidra til å kvalifisere deltakerne for deltakelse i arbeidsmarkedet, slik at de kan bli økonomisk selvstendige etter avsluttet kvalifiseringsprogram/praksisperiode. Jeg argumenter for

at praksisplassene som blir gjort tilgjengelig for kvinnene jeg har fulgt gjennom feltarbeidet, i liten grad gir muligheter for et fast fotfeste i det norske arbeidslivet, men heller resulterer i kortsiktige tilknytninger og usikre jobber. Jeg undersøker hvordan dette påvirker kvinnene i deres hverdagsliv og deres ambisjoner og tanker rundt fremtidig arbeid.

Prekaritet, marginalisering og mestringsstrategier blant voksne flyktninger uten skolegang

Turid Fånes Sætermo, Seniorforsker, NTNU Samfunnsforskning/Førsteamanuensis II, Institutt for tverrfaglige kulturstudier, NTNU, turid.satermo@ntnu.no

Linda Dyrliid, Førstelektor, Institutt for sosialt arbeid, NTNU, linda.dyrliid@ntnu.no

De siste årene har Norge bosatt en økt andel voksne flyktninger med lite eller ingen skolebakgrunn, hvorav mange i praksis er uten lese- og skriveferdigheter (Kulasingam et al., 2021). Slike ferdigheter er en viktig forutsetning for å få et stabilt fotfeste i det norske arbeidslivet, der skriftlig kommunikasjon er sentralt og lese- og skriveferdigheter er normen. Flyktninger i denne gruppen er derfor særlig sårbare for arbeidslivs-prekaritet. Utviklinger i arbeidslivet de siste tiårene har svekket mulighetene til å komme i jobb for stadig flere, blant annet fordi kompetansekrav og digitalisering gjør at yrker blir utenfor rekkevidde for personer med mindre formell kompetanse. Videre viser forskning at flyktninger som er i arbeid, i større grad innehar jobber som er lavt lønnet og forbundet med lav sosial status, usikre arbeidsforhold, større helsemessig risiko og fare for oppsigelse (SSB, 2019). Flertallet av flyktninger med lite eller ingen skolebakgrunn er kvinner. Disse kan oppleve flerdimensjonale utfordringer når det gjelder å oppnå en trygg jobb, knyttet til f.eks. kjønn, etnisitet, utdanning og flyktningstatus. Til tross for den sentrale rollen likestilling spiller i (forestillinger om) det norske arbeidslivet, vet vi lite om erfaringene til disse særlig sårbare kvinnene.

I denne presentasjonen tar vi utgangspunkt i foreløpige innsikter fra et forskningsprosjekt om flyktninger med lite eller ingen skolebakgrunn, med særlig fokus på kjønn og etnisitet. Presentasjonen fokuserer på deres mestringsstrategier og erfaringer i et samfunn der integreringspolitikken har et sterkt fokus på yrkesdeltakelse som måloppnåelse, og et arbeidsmarked hvor de i stor grad er henvist til det segmenter som er mest preget av prekært og uformelt arbeid.

Tiggemigrasjon som arbeidsmigrasjon

Bjørn Hallstein Holte, Førsteamanuensis/Postdoktor, Fakultet for sosialvitenskap/Fakultet for teologi og samfunnsvitenskap, VID vitenskapelige høyskole, bjorn.holte@vid.no

Turid Misje, Høgskolelektor, Fakultet for sosialvitenskap, VID vitenskapelige høyskole turid.misje@vid.no

Innlemmingen av øst-europeiske land i Den europeiske union (EU) i 2004 og 2007 har vært fulgt av betydelig arbeidsmigrasjon til Norge. Borgere av EU-land har adgang og rett til opphold i Norge i inntil tre måneder, men må kunne fremvise en gyldig arbeidsavtale eller dokumentere betydelige økonomiske ressurser for å registrere seg for lengre opphold. I praksis fungerer arbeid for mange som en grensemarkør for lovlig opphold i Norge. Gjennom rundskriv og forvaltningspraksis, knyttes også sosiale rettigheter til arbeid. Dette bygger på en forestilling om et tydelig skille mellom sysselsatte og ikke-sysselsatte som

fremveksten av nye former for prekært arbeid de senere årene har bidratt til å viske ut. Det har fått mindre oppmerksomhet hvordan borgere av EU-land som kommer til Norge med tigging eller gatearbeid som formål, og som hverken har arbeidsavtaler eller skatter av inntektene sine, faller utenfor gruppen av sysselsatte i Norge og dermed ekskluderes fra sentrale rettigheter. Vi analyserer data fra deltagende observasjon og intervjuer med migranter som tigger eller utfører gatearbeid i Norge i lys av antropologisk og sosiologisk teori for å vise hvordan tigging kan forstås som arbeid – og tiggemigrasjon som arbeidsmigrasjon. Slik problematiserer vi en forståelse av tigging som en motsats til arbeid og viser hvordan dominerende norske forståelser av arbeid får konsekvenser for migranter med lovlig opphold i Norge.

Arbeid, inntektskrav og retten til beskyttelse

Kari Anne K. Drangslund, Postdoktor, Senter for kvinne- og kjønnsforskning, Universitetet i Bergen, kari.drangslund@uib.no

De siste 15 årene har statsborgerskap og opphold for migranter til EU- og EØS-landene i økende grad blitt knyttet til integreringskriterier slik som inntekts- og språkkrav. Mennesker med flyktningstatus har imidlertid i hovedsak vært unntatt fra slike krav. Dette endret seg etter 2015, da flere land gjorde flyktingers rett til permanent oppholdstillatelse/ statsborgerskap avhengig av inntekt, evne til selvforsørgelse og bestått språkprøve. I dette bidraget kartlegger jeg hvordan denne endringen materialiserer seg i lovverk og politikk i Norge og Tyskland. I hvilken grad og på hvilken måte er innføringen av inntekts- og selvforsørgelseskrav uttrykk for en endring i den politiske innrammingen av flyktningesubjektet? Koblingen mellom arbeid og juridisk status virker regulerende, og gjør flyktninger sårbar for utnyttning. Samtidig finner det i tysk kontekst sted en utvidelse av retten til arbeid – en endring etterspurt av flyktninger selv. Og selv om arbeid blir avgjørende for oppholdsstatus, viser etnografisk forskning at det fortsatt er mange andre meningsdimensjoner ved arbeidet i denne konteksten. Hvordan kan vi konseptualisere arbeid i forskning på inntektskravet for flyktninger, og hvordan kan etnografien bidra?

«Det brenner litt under den norske modellen», men hvem skal vi «redde»? Fortellinger om migranternes erfaringer på det norske arbeidsmarkedet i lys av tiltak mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet

Ann Cathrin Corrales-Øverlid, Postdoktor, Institutt for sosialantropologi, Universitetet i Bergen, ann.overlid@uib.no

Begrepene «sosial dumping» og «arbeidslivskriminalitet» har blitt sentrale i den offentlige samtalen om økende prekære arbeidsforhold i Norge. Trusselforståelsen bak fenomenet ofte omtalt som «A-krim» har oppnådd bred enighet på tvers av politiske skillelinjer (Jahnsen, Gjesdal, and Andersen 2022), og diskusjonene fokuserer ofte på migranter og deres rolle. I dette innlegget vil jeg analysere intervjuer med stakeholdere (fagforeninger, arbeidsgiverorganisasjoner, frivillige organisasjoner osv.), i tillegg til politiske strategidokumenter som tar sikte på å bekjempe sosial dumping og arbeidslivskriminalitet.

Jeg vil vise hvordan stakeholdere fremstiller migranter både som «useriøse» aktører og som ofre for arbeidslivskriminalitet. Ved å anvende Nancy Frasers forståelse av en «trippel bevegelse»—som videreutvikler Karl Polanyis «doble bevegelse»—mellom markedsprinsippet, sosial beskyttelse og frigjøring fra undertrykkelse, vil jeg belyse begrensningene

ved eksisterende tiltak mot sosial dumping og arbeidslivskriminalitet. Jeg vil argumentere for at disse blir fanget i spennet mellom markedsprinsippet og sosial beskyttelse, uten å ta høyde for migranternes komplekse opplevelser av undertrykkelse.

Disse tiltakene søker først og fremst å «redde» den norske arbeidslivsmodellen heller enn å løse migranternes komplekse utfordringer. Dermed overser de hvordan global neoliberal (og 'rasial') kapitalisme samt migrasjons-, arbeidslivs- og velferdsregimer sammen bidrar til å forme migrantarbeideres erfaringer med prekære arbeidsforhold i Norge.

Referanse:

Jahnsen, Synnøve Økland, Anje Müller Gjesdal, and Gisle Andersen. 2022. «Om fremveksten av en ny forståelsesramme for arbeidslivet og kampen mot arbeidslivskriminalitet.» *Norsk sosiologisk tidsskrift* 6 (5): 8.

Precarious work = precarious rights? Limited and unstable access to public welfare provision for EU citizens in precarious employment in Norway

Matteus Jeremias Schweyher, Stipendiat, Senter for diakoni og profesjonell praksis, VID vitenskapelige høyskole, mateus.schweyher@vid.no

Taking the case of EU citizens in Norway, this paper explores the nexus between precarious working conditions, including legal forms of precarious employment as well as illegal and exploitative working conditions, and limited, unstable and insecure access to welfare provision, in this paper conceptualized as precarious social citizenship.

The paper is based on qualitative data gathered during advice meetings between an NGO community worker and 13 Polish workers who struggled to access public health services and welfare benefits due to their status as precarious workers. The data includes written communication between the workers and various public agencies such as the welfare administration, the tax office and hospital social workers.

The paper explores how, through formal and informal structures and practices of the public administration, precarious work translates into precarious social citizenship. I suggest that the experience of EU citizens in precarious employment and with limited access to public welfare provisioning points to a neoliberal 'contractualization of citizenship' (Sommers 2008) in Norway, a once universally oriented welfare state, which is replacing principles of social justice, human dignity, and equality by conditionality of rights on type of employment and leading to an increased stratification of social rights in the country.

References:

Somers, Margaret R. 2008. *Genealogies of Citizenship: Markets, Statelessness and the Right to Have Rights*. Cambridge, Cambridge University Press

Workers' motivations for doing platform-mediated gig work: Economic subjectivity and solidarity in Norwegian domestic cleaning industry

Erik T. Valestrand, Stipendiat, Institutt for sosiologi og statsvitenskap, NTNU, erik.t.valestrand@ntnu.no

While we know a lot more about who is doing platform-mediated gig work and how it is done, we know less about why. With good reason, researchers have shed light on Uber and the transportation of other goods, however, the case of domestic gig-cleaning has received almost no international attention, and only recently it has begun to attract researchers'

attention. In Norway, only 290 of 56 569 employed cleaners are registered for domestic cleaning, meaning that there is a “shadow” industry of self-employed cleaners. The nature of domestic cleaning – performed in private homes, often lacking visual artifacts – creates a different setting than for other types of platform-mediated work. Using worker-centered data, I present insights on how the materialistic reality forms symbolic actions among domestic platform cleaners in Norway. Theoretically, the analysis draws on earlier categorizations describing motivations for doing gig work and presents a framework for understanding gig workers’ dependency in relation to income.

“Algorithmic management” in the platformized Norwegian taxi industry: Drivers’ experiences of control and flexibility

Sigurd M. N. Oppegaard, Stipendiat, Institutt for sosiologi og samfunnsgeografi, Universitetet i Oslo/Forsker FAFO, smo@fafo.no

This paper explores the control the taxi platforms in Oslo, Norway exerts over the drivers and how the drivers experience this “algorithmic management,” based on an extensive fieldwork in the platformized Norwegian taxi industry (interviews and auto-ethnography). In 2020, the Norwegian taxi market was deregulated to facilitate increased competition and new business models, enabling the emergence taxi platforms such as Bolt, Uber and Yango. These have gained foothold within the traditional work arrangements that have characterized the industry for a long time. The taxi owners/license holders are small business owners classified as self-employed independent contractors, and both taxi owners and their drivers are paid on a piece-rate model and usually have to work long hours to make a living.

With the emergence of the taxi platforms, a new digitalized control regime was introduced to the industry. This form of control, often referred to as “algorithmic management,” is exercised through the digital platforms. From the drivers’ perspective, this “algorithmic management” is opaque and unpredictable. While the literature on platform work presents this “algorithmic management” as a new and intensified form of control, the drivers in Oslo tend to not experience it as such. Rather than seeing the platforms as controlling them, the drivers argue that they have a substantial flexibility and freedom, both formally – in terms of working time and scheduling – and in their labor processes. In this paper, I first develop an analysis explaining why the platform-based control, in the case of taxi platforms in Oslo, is not experienced as control. Second, I use the drivers’ experiences as the basis for a theorization of the platforms’ form of control.

“They treat us as machines”: Gig-økonomien og verdien av arbeid

Ida Marie Aakerholt, MA, Institutt for sosialantropologi, Universitetet i Bergen, idamarieaakerholt@hotmail.com

Gig- og plattformøkonomien har blitt populær for sin mulighet til å effektivisere og forenkle hverdagens arbeidsoppgaver. Gjennom etnografisk feltarbeid i Berlin fulgte jeg arbeidere som jobbet med levering av dagligvarer via plattformøkonomien og deres kamp for likestilte rettigheter. Gig-økonomien blir sverget til som et nytt og lovende bidrag til moderniseringen av arbeid (ref. Mulcahy, 2016). Min analyse viser derimot at modellen har likheter med «vitenskapelig ledelse» eller Taylorisme fra den tidlige industrielle epoken, og at gig-arbeideren kan sammenlignes med deler i et samlebånd. Gig-arbeiderne blir dermed dehumanisert til en maskin. Empirien samlet inn fra Berlin åpner opp for samtale om bruk

av overflødig (expendable) arbeidskraft. Ravenelle (2019) spør sine lesere: “Do we want to live in a world where work becomes a luxury good [...]?” (p. 17-8). Ved å følge denne tråden vil jeg se på ønsker og lovnader om selvstendighet innenfor et arbeidssystem som driver en konstant utskiftning av arbeidskraft. I en slik kontekst, hvordan står selvstendighet og frihet i møte med en prekær arbeidsmodell? Og med utgangspunkt fra Berlin, hvordan møter gig-økonomien statlige krav for arbeidsrettigheter? Disse spørsmålene er noe av det jeg skal dykke inn i når jeg presenterer mine funn med søkelys på verdien av arbeid.

Referanser:

Mulcahy, D. (2016). *The Gig Economy: The Complete Guide to Getting Better Work, Taking More Time Off, and Financing the Life You Want*. NY: AMACOM.

Ravenelle, A.J. (2019). *Hustle and gig: Struggling and Surviving in the Sharing Economy*. University of California Press.

Gig economy employment – an indicator of successful labor market integration?

Benedicte Nessa, Forsker, NORCE Research, Avdeling Samfunn, bene@norceresearch.no

Integration holds a prominent position on the political agendas of many European countries, including Norway, where labor market participation is considered a key indicator of successful integration. Within the framework of three theoretical concepts – integration, belonging, and precarity – I use gig economy employment to explore how this type of work influences refugees’ sense of belonging and meaningful integration.

Drawing on ethnographic fieldwork conducted among refugees settling in Norway, the paper argues that structural and individual constraints often push refugees towards precarious work in the gig economy, depriving them of opportunities for work as a ‘connective tissue’ to the broader Norwegian community.

Furthermore, the paper argues that gig economy employment challenges the state’s notion of labor market participation and self-sufficiency as indicators of successful integration. Inclusion in specific sectors of the labor market, such as the gig economy, heightens the risk of exclusion from other aspects of society, and underscores the importance of recognizing that integration and disintegration are not binary categories but are intrinsically linked. Additionally, relegation to precarious work at the lower end of the labor market might serve as an imagined boundary line of exclusion, dichotomizing ‘us’ and ‘them’.

Lastly, I aim to stimulate a broader discussion on the societal implications of technology and the digitalization of the labor market.